

17-23 februari 2012

HCF conferentie en medische kamp Papua Nieuw Guinea
De conferentie zal zijn van vrijdag 17 februari t/m 19 februari 2012 in Madang, PNG. De medische kamp zal van 20 februari t/m 23 februari 2012 plaatsvinden in 'Rural Clinics', Madang. Daar zullen zij dagelijks werken met de lokale bevolking in het dorp. Meer informatie kunt op www.hcfnederland.nl

20-22 april 2012

Congres voor medische studenten in Nymburk, Tsjechië

9-10 maart 2012

CMF studenten congres, Made on Earth – over autonomie en maakbaarheid. Meer informatie op www.cmf-nederland.nl

24 maart 2012

Voorjaarsbijeenkomst HCF Nederland—Holotelistic Healthcare

21-10-2012

Healthcare Sunday - In Nederland willen wij op **de derde zondag van oktober 2012** een begin maken om Healthcare Sunday te vieren en het daarna jaarlijks op de derde zondag van oktober voort te zetten.

Wij willen één maal per jaar extra stilstaan bij de bewogenheid van onze Heer en Heiland voor zieken en stervenden en Zijn bediening door mensen heen om hun lijden te verlichten. Meer informatie op www.hcfnederland.nl

5-6 oktober 2012

Congres Geloof in Zorg – meer informatie op www.geloofinzorg.nl

Wilt u de **Signaal** per mail ontvangen?

Dan kunt u dit aangeven door een mail te versturen naar hcfned@gmail.com

2011-2012

Het nieuwe jaar is aangebroken! Tijd om kort terug te kijken op wat er in 2011 is gebeurd en hoe HCF verder wil gaan in 2012.

In 2011 heeft het bestuur samen met Xpand gewerkt aan het opstellen van de volgende vernieuwde missie: **HCF Nederland streeft er naar christenen in de zorg te inspireren en toe te rusten om Christus realiteit te laten worden in hun dagelijks werk.**

Dit betekent dat HCF betrokken is bij bediening op de werkplaats, gebedskringen, seminars, conferenties, discipelschap training en de ontwikkeling van gezondheidszorg gebouwd op Bijbelse gronden. HCF gelooft sterk in de samenwerking van gezondheidszorgwerkers met lokale kerken en kerkleiders en gelijksoortige christelijke gezondheidszorgorganisaties.

HCF Nederland maakt onderdeel uit van HCF Internationaal, dat 75 jaar geleden werd opgericht. Wereldwijd hebben wij contacten met mensen met een passie voor Jezus Christus en Zijn liefde voor de zieken en stervenden. In september 2011 namen enkele (bestuurs-)leden deel aan het wereldcongres van HCFI in de Filippijnen. De Nederlandse medewerking werd gegeven aan de vierdaagse workshop 'Strategische leiderschap' en de vierdaagse cursus **International Saline**.

Ieder kwartaal gaven wij onze nieuwsbrief **Signaal** uit, waarin wij onze lezers toerusten, informeren en inspireren in het licht van onze doelstellingen.

We organiseerden in 2011 drie keer de International Saline cursus, waarmee wij onze doelgroep trainen hoe zij op een ontspannen manier christen kunnen zijn in hun werkomgeving.

Wij bezochten als HCF Nederland ook weer het 2e nationale congres 'Geloof in zorg' in oktober en konden hier ons nieuwe initiatief voor 2012, **Healthcare Sunday**, bekend maken bij een groter publiek. Wij willen één maal per jaar extra stilstaan bij de bewogenheid van onze Heer en Heiland voor zieken en stervenden en Zijn bediening door mensen heen om hun lijden te verlichten. In Nederland willen wij daarom aan alle kerken vragen om vanaf 2012 op de derde zondag van oktober Healthcare Sunday te vieren.

De communicatie met onze doelgroep en achterban willen wij verder verbeteren via een goed toegankelijke website. Hier kunt u o.a. meer informatie vinden over al onze activiteiten.

Onze eerste activiteit van 2012 vond reeds plaats in de eerste week van januari. De **Europese gebedsweek** werd in Gent in België gehouden, waarvan elders in deze Signaal een korte impressie (het uitgebreide verslag kunt u lezen op onze website). Nu zijn wij druk bezig met de voorbereidingen voor onze volgende activiteit, de voorjaarsbijeenkomst. In dit nummer kunt u alles lezen over deze voorjaarsbijeenkomst, met inleidingen over het thema **Holotellistic Healthcare**.

Tot slot een woord van grote dank voor alle financiële ondersteuning die wij in 2011 onder het motto 'Levend Water' mochten ontvangen! Door uw bijdragen en een nog stringenter beleid op al onze uitgaven, konden wij het jaar precies sluitend afronden.

Voor het nieuwe jaar hebben wij een bescheiden budget van €7.000 opgesteld. Mogen wij als bestuur van HCF Nederland ook in 2012 wederom een beroep op U allen doen op uw ondersteuning in gebed en ook door een periodieke sponsoring?!

Bij voorbaat hartelijke dank!

Met Gods' rijke Zegen

Guus Keilman,

Voorzitter HCF Nederland

EUROPESE GEBEDSWEEK 2012

3-8 januari in Drogen, België

Begin januari kwamen 37 mensen uit 13 verschillende Europese landen bijeen voor de jaarlijkse gebedsweek. Deze keer was België, in de persoon van Chris Delameillieure-Velleman onze gastvrouw.

Een oude Abdij in het midden van een voorstadje van de prachtige oude stad Gent was de plaats van samenkomst. Alles ademde de sfeer van een voormalig klooster: hoge en brede gangen, stenen of houten vloeren, slaapkamers zonder enige opsmuk. Voordat de gebedsweek van start ging, hebben we eerst de ruimten die wij gebruikten en de plaatsen waar we sliepen 'vrij gebeden' van invloeden die onze relatie met de levende Heer in de weg konden staan. Alles werd onder Zijn verlossende heerschappij geplaatst.

Het programma begon 's ochtends op tijd (07.45 uur!) met een Bijbelstudie in tafelgroepen. Het ochtendprogramma begon altijd met lofprijzing en een inleiding over een onderwerp dat betrekking had op de gezondheidszorg. Bijvoorbeeld: wat zijn de hedendaagse uitdagingen in de gezondheidszorg vooral op plaatselijk en landelijk niveau etc. Daarna spraken we in groepen verder over dit onderwerp en sloten af met een meditatie gebed, ingeleid door Chris Steyn. Deze voor mij nieuwe manier van Bijbellezende en bidden was erg inspirerend. We bestudeerden met elkaar een kort Bijbelgedeelte, zoals Matth. 25: 37-40, of 1 Kron.29:11 aan de hand van drie vragen: 1) *wat zegt het ons over de liefde van en tot God* en 2) *wat zegt het ons over de liefde van en tot de naaste* en 3) *welk antwoord geef ik hierop*. Daarna weefden we het in korte, elkaar aanvullende gebeden tot een gebed.

Wat is het verrijkend om in persoonlijke contacten te horen hoe elders broeders en zusters handen en voeten geven aan het christen zijn in de gezondheidszorg, welke problemen zij tegenkomen en hoe daar mee om te gaan.

Misschien is de volgende gebedsweek, volgend jaar ook iets voor u. Deze is D.V. gepland in de eerste volle week van januari 2013 in Ierland. Echt de moeite waard!

Ds. Sjaak Maliepaard

UITNODIGING VOORJAARSBIJENKOMST 24 MAART 2012

U bent van harte uitgenodigd op onze voorjaarsbijeenkomst!

Het thema voor deze bijeenkomst is **Holotelistic Healthcare**, een thema die u wellicht onbekend in de oren klinkt. Door middel van 3 interactieve lezingen willen wij dieper op dit onderwerp ingaan.

Onze sprekers, Chris Steyn, Bart Cusveller en René van Leeuwen, geven u in de Signaal alvast een korte inleiding over de inhoud van de 3 lezingen; *Holotelistic Healthcare, Christelijk geloof en verpleegkundige zorgverlening: vruchten, geboden en shalom* en *Spirituele zorg en het hanteren van je christelijke identiteit*.

Programma

- 09.00 Inloop met koffie
- 09.20 Opening
- 09.30 Chris Steyn – *Holotelistic Healthcare, tien verschillen in zorg*
- 10.30 Pauze
- 10.45 Bart Cusveller - *Christelijk geloof en verpleegkundige zorgverlening: vruchten, geboden en shalom*
- 10.45 Pauze
- 12.00 René van Leeuwen - *Spirituele zorg en het hanteren van je christelijke identiteit*
- 13.00 Gezamenlijke lunch
- 14.00 Afsluiting

De dag zal worden gehouden in het gebouw van CBC Nederland, het adres is Nikkelstraat 3a, 1411 AB NAARDEN

U kunt zich aanmelden via kantoor@hcfnederland.nl De kosten voor de dag inclusief lunch is € 12,50 /pp, contant betalen.

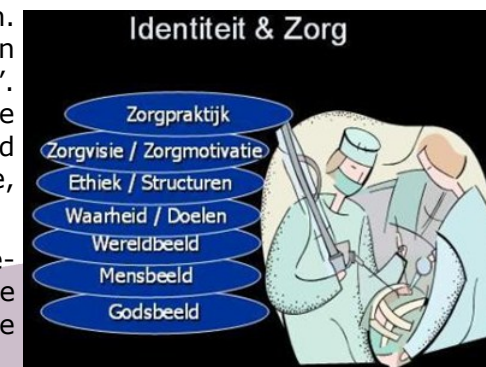
HOTELISTIC HEALTHCARE (holotelistische zorg)

Tien verschillen in de zorg

Het gaat over tien fundamentele verschillen tussen christelijke zorg en andere benaderingen tot de zorg. Wacht even, zullen sommigen meteen denken. Er bestaat niet iets zoals christelijke zorg, alleen christenen die in de zorg werken. Zo dacht ik er vroeger ook over, maar ondertussen ben ik overstag gegaan.

De geschiedenis van de medische faculteit aan de Vrije Universiteit is een typisch voorbeeld van de meningsverschillen hierover. Een fraai overzicht vindt men in hoofdstuk vijf van 'Wetenschap en Rekenschap 1880-1980'. Met vreugde las ik op p. 187 dat Lucas Lindeboom, hoogleeraar aan de Theologische Hogeschool te Kampen, vond dat de geneeskunde zich bezig moest houden "met vragen als: wie is de mens; wat is het lichaam; wat is de ziel en in welke onderlinge verhouding staan deze? Wat is ziekte; vanwaar komt zij?" De geneeskunde moest "zich ook richten op de zieke mens in zijn totaliteit en niet op het zieke lichaam alleen." Maar de vreugde verdween toen ik iets verderop las dat A. Kuyper een dualistische benadering tot de medische wetenschap had. H.L. Langevoort, auteur van hoofdstuk vijf, wijst op de belangrijke bijdrage die geleverd werd door F.J.J. Buytendijk om de gedachtegang van L. Lindeboom op zijn eigen manier aan te passen en uit te werken – dusdanig dat hij gezien kan worden als een "voorloper van de psychosomatische en psychosociale geneeskunde." De eerste decaan van de medische faculteit, Van der Horst, vond het ook belangrijk om geloof en geneeskunde met elkaar te integreren. G.A. Lindeboom, kleinzoon van L. Lindeboom, zat op dezelfde lijn. De geneeskunde "moet gedragen worden door de liefde tot de zieken". Het mensbeeld van de geneeskunde was voor hem van doorslaggevend belang. Anderen, zoals T.D. Stahlie, zaten meer op de lijn van Kuyper.

De tien verschillen zijn identiteitsbepaald en identiteitsbepalend. Aan de hand van een illustratie trachten we het duidelijk te maken.

Een oppervlakkige vergelijking van de zorgpraktijken van christenen en van andersdenkenden kan ertoe leiden dat men concludeert: Zo veel verschil is er niet. Maar achter zorgpraktijk zit altijd een zorgvisie, een zorgmotivatie, een ethiek van de zorg, een visie op structuren in de samenleving en in de zorg, een visie op de waarheid en op levensdoelen, een specifieke wereldbeeld, mensbeeld en Godsbeeld. In elk van de tien gebieden hebben christenen eigen overtuigingen. Vandaar tien verschillen. Opvallend is dat al deze geloofsovertuigingen uiteindelijk afgeleid zijn van ons Godsbeeld.

Om een voorbeeld te nemen: zorgmotivatie. De reden waarom christenen zich dienstbaar opstellen aan zieken, is de agape-liefde van God. Deze liefde is zeer merkwaardig. In het kort gezegd, kunnen we het definiëren als: het kiezen en handelen voor het beste van de ander in de kracht die de Heilige Geest beschikbaar stelt. Een liefde met een heel specifiek ethisch bepaald karakter, afgeleid van Gods liefde voor de mens. Een liefde die men alleen kan hebben indien Jezus Christus door genade het menselijk hart tot zijn woning gemaakt heeft. Daardoor is het een liefde die andersdenkenden nog niet kunnen tonen of doorgeven. Wat een voorrecht om juist deze liefde als drijfveer in de christelijke zorg te kennen en kenbaar te maken! Probleem is dat wij, die deze liefde mogen doorgeven, het maar al te vaak voor onszelf houden.

Wat zal ik hiervan zeggen? Tien verschillen? Eigenlijk is het terug te voeren tot Eén: Jezus Christus Zelf.

Chris Steyn, Internationale Coördinator HCFI

CHRISTELIJK GELOOF EN VERPLEEGKUNDIGE ZORGVERLENING: VRUCHTEN, GEBODEN EN SHALOM

Vaak wordt de vraag naar een christelijke visie of opstelling in de zorg geformuleerd als vraag naar het verschil tussen christelijke verpleegkundigen en niet-christelijke verpleegkundigen. Dat is een onvruchtbare benadering. Christelijke verpleegkundigen zouden een uitleg moeten hebben van de dingen die ze precies hetzelfde doen als niet-christelijke verpleegkundigen. Wat is hun verhaal om de zorg te verlenen die ze verlenen?

Dit verhaal heeft drie onderdelen: wie ben je (als verpleegkundige voor de patiënt), wat doe je en wat wil je? Ethici noemen dat achtereenvolgens: verpleegkundige beroepsdeugden, -normen en -waarden. Wanneer christelijke verpleegkundigen hun verhaal vertellen over beroepsdeugden, dan kunnen zij putten uit Paulus' brieven over de vruchten van de geest. Wanneer christelijke verpleegkundigen hun verhaal vertellen over beroepsnormen, dan kunnen zij putten uit de geboden die de Bijbel geeft. En als christelijke verpleegkundigen hun verhaal vertellen over beroepswaarden dan kunnen zij putten uit de Bijbelse notie shalom.

Veel van hun verhaal zal overeen blijken te stemmen met het verhaal van niet-christelijke verpleegkundigen in hun niet-christelijke taal. Dat is reden tot dankbaarheid en samenwerking. Soms zullen er verschillen te zien zijn. In beide gevallen moeten christelijke verpleegkundigen in staat zijn hun verhaal te vertellen.

Bart Cusveller, Lector Verpleegkundige Beroepsethiek aan de Christelijke Hogeschool Ede

SPIRITUELE ZORG EN HET HANTEREN VAN JE CHRISTELIJKE IDENTITEIT

In deze inleiding zal in gegaan worden op zorg voor spiritualiteit als een professionele opdracht van alle zorgverleners. Spirituele zorg wordt hierbij opgevat als zorg voor de spiritualiteit (het geloof) van de patiënt. Waarom is dat van belang en wat wordt hierin van zorgverleners verwacht? De eigen spiritualiteit (eigen geloof) speelt hierbij ook een rol en kan niet 'uitgeschakeld' worden. In hoeverre mag je en kun je je eigen geloof als instrument gebruiken in de zorg voor de spiritualiteit van de patiënt?

René van Leeuwen, Lector Zorg & Spiritualiteit aan de Academie Health Care van de Gereformeerde Hogeschool te Zwolle